

Sygn. akt I ACz 1106/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Joanna Kurpierz

Sędziowie: SA Anna Bohdziewicz (spr.)

SO (del.) Tomasz Ślęzak

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 roku w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. J. (1) (J.)

przeciwko Skarbowi Państwa – Starostwu Powiatowemu w Ż.

o stwierdzenie nieważności aktu własności ziemi

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 4 października 2012 r., sygn. akt IC 287/12

postanawia:

1) oddalić zażalenie

2) zasądzić od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt I ACz 1106/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 4 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej odrzucił pozew o stwierdzenie nieważności aktu własności ziemi nr (...) wydanego przez Prezydium Rady Narodowej w Ż. z dnia 30 listopada 1973 r. na rzecz M. J. (2). Uzasadniając wydane postanowienie Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, iż pozew podlega odrzuceniu z uwagi na brak dopuszczalności drogi sądowej. Ustawa z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych, w oparciu o którą wydano akt własności ziemi, została uchylona przez art. 4 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych, a sprawy z tego zakresu dotąd rozpoznawane przez organy administracyjne zostały przeniesione do sądów. Następnie art. 63 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw wyłączył w ogóle możliwość wzruszania prawomocnych aktów własności ziemi. Od tej pory nie jest możliwe stwierdzenie nieważności aktu własności ziemi w drodze procesu sądowego. Postanowienie zostało wydane w oparciu o art. 199 § 1 pkt. 1 k.p.c..

Wskazane postanowienie zostało zaskarżone przez powoda, który zarzucił naruszenie art. 417¹ § 1 k.c. i domagał się uwzględnienia jego żądania poprzez stwierdzenie wydania aktu własności ziemi nr (...) z dnia 30 listopada 1973r. przez organ rolny (...) w Ż. niezgodnie z prawem. W uzasadnieniu zażalenia skarżący przytoczył argumenty mające przemawiać z uwzględnieniem jego żądania.

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wskazał, iż w postępowaniu cywilnym sądy nie są władne badać prawidłowości podjęcia decyzji administracyjnej, a w szczególności, czy istnieją przesłanki, które w świetle przepisów prawa materialnego stanowiły podstawę jej podjęcia. Zatem trafne jest postanowienie Sądu Okręgowego o odrzuceniu pozwu wobec niedopuszczalności drogi sądowej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie może odnieść spodziewanego skutku, ponieważ nie jest zasadne.

Jak trafnie wyjaśnił Sąd pierwszej instancji wejście w życie art. 63 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 107, poz. 464) nie otwiera drogi sądowej do żądania stwierdzenia nieważności aktu własności ziemi wydanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1992 r., III CZP 73/92, OSNC 1992/11/201). Dla spraw dotyczących uwłaszczenia, które toczyły się przed organami administracji państwowej, zakończonych przed dniem 6 kwietnia 1982 r. ostateczną decyzją tego organu, droga sądowa nie została otwarta, a zatem jest ona niedopuszczalna. Dopuszczenie rozpoznawania takich spraw przez sądy oznaczałoby dopuszczenie do swoistej kontroli sądowej decyzji administracyjnych i możliwości orzekania przez sądy odmiennie niż orzekły organy administracyjne (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 4 listopada 1985 r. III CRN 347/85, OSNCP 1986, z. 10, poz. 160). Ze względu na obowiązującą zasadę podziału kompetencji pomiędzy sądami a organami administracji państwowej (których decyzje mogą być zaskarżone w trybie szczególnym do Naczelnego Sądu Administracyjnego) oraz zasadą dopuszczalności kontroli decyzji administracyjnych przez sądy tylko w wypadkach i trybie określonych przez prawo, byłoby to możliwe jedynie w razie istnienia w tym względzie wyraźnych przepisów. Tymczasem w tym przypadku brak jest tego rodzaju unormowań. Co do zasady, stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądowego lub ostatecznej decyzji administracyjnej nastąpić może tylko według przepisów tego postępowania, w którym wydane zostało dane rozstrzygnięcie. W przypadku decyzji administracyjnych, wydanych w postępowaniu administracyjnym właściwym trybem jest postępowanie administracyjne.

Wobec powyższego uzasadnione było odrzucenie pozwu w oparciu o art. 199 § 1 k.p.c.. Natomiast zarzuty i twierdzenia zawarte w zażaleniu w żaden sposób nie wpływają na ocenę trafności wydanego postanowienia i nie dają podstaw do jego podważenia. Z tej przyczyny zażalenie, jako niezasadne podlegało oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.. O kosztach postępowania zażaleniowego postanowiono zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.. Jednocześnie należy wskazać, iż zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi, o czym stanowi art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sygn. akt I ACz 1106/12

Zarządzenie:

1. (...)

• (...)

• (...)

2. K.(...)

K, (...)

(...)